

Alle foto: Ansatte i Arendal kommunale pensjonskasse
Layout: Arendal kommunale pensjonskasse

ÅRSBERETNING - REGNSKAP

2020

Arendal kommunale pensjonskasse

INNHold

Hovedtall	4
Årsberetning	5
Resultatregnskap	13
Balanse	15
Kontantstrømsanalyse	18
Noter til regnskapet	19
Revisjonsberetning	32
Aktuarberetning	34

HOVEDTALL

NØKKELTALL (1000 kr)	2020	2019	2018	2017	2016
Premieinntekter	191 145	229 166	199 512	194 548	198 770
Finansinntekter netto	243 867	347 664	33 741	269 118	167 420
Pensjonsutbetalinger netto	110 453	104 393	95 713	88 198	83 720
Driftskostnader	9 632	10 156	9 256	8 654	8 528
Forvaltningskapital	4 128 132	3 840 806	3 469 743	3 377 377	3 061 115
Premiereserve	2 687 657	2 768 926	2 656 915	2 520 443	2 338 811
Erstatningsavsetninger	38 084	37 833	36 406	35 637	34 013
Premiefond	289 051	75 500	91 035	50 005	47 428
Tilleggsavsetninger	220 362	184 862	138 928	138 928	138 928
Kursreguleringsfond	423 275	349 747	164 313	262 707	177 592
Egenkapital	449 246	406 678	367 157	365 544	316 631
Risikoutjevningfond	21 818	16 315	15 558	12 808	12 129
Forholdstall					
Driftskostnader i % av forvaltningskapital	0,23 %	0,26 %	0,27 %	0,26 %	0,28 %
Bokført avkastning kollektivporteføljen	5,12 %	4,87 %	4,59 %	5,38 %	3,44 %
Verdijustert avkastning kollektivporteføljen	6,21 %	9,97 %	1,35 %	8,76 %	5,79 %
Verdijustert avkastning selskapsporteføljen	6,21 %	9,97 %	1,35 %	8,76 %	5,75 %
Stresstest I					
Solvenskapitaldekning	169 %	153 %	149 %	52 %	57 %
Dekningsgrad	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Medlemsoversikt					
Aktive	3 152	3 098	3 105	3 101	3 049
Oppsatte rettigheter	6 383	6 100	5 727	5 339	4 944
Sum	9 535	9 198	8 832	8 440	7 993
Alderspensionister					
AFP 62 - 65 år	1 248	1 155	1 053	968	899
AFP 65 - 67 år	69	59	64	68	73
Uførepensionister	91	89	80	72	61
Ektefellepensionister	638	636	617	608	575
Barnepensionister	165	160	152	146	139
Barnepensionister	17	18	17	10	9
Sum pensjonister	2 228	2 117	1 983	1 872	1 756
Sum medlemmer i alt	11 763	11 315	10 815	10 312	9 749

Styrets beretning

Arendal kommunale pensjonskasse ble opprettet 1. juli 1916 av Arendal kommune. Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte i henhold til pensjonskassens vedtekter, samt å yte god service til medlemmer, pensjonister og arbeidsgivere.

Pensjonskassen er lokalisert i Teaterplassen 3 på Tyholmen i Arendal.

Pensjonskassen er underlagt de samme lover og forskrifter som gjelder for finans- og forsikringsbransjen og er under tilsyn av Finanstilsynet.

Pensjonskassens årsregnskap er satt opp i henhold til forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak.

ORGANISASJON OG LEDELSE

Pensjonskassen er en egen juridisk enhet med pensjonskassens styre som høyeste besluttede organ. Alle funksjoner i pensjonskassen er skilt fra kommunens øvrige virksomhet. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens, og pensjonskassen hefter ikke for kommunens forpliktelser.

STYRET

Styret består av 6 personer, er selvkonstituerende, og velger selv sin leder.

3 av styremedlemmene velges for samme periode som bystyrets medlemmer, resterende styremedlemmer velges midt i bystyreperioden. Styremedlemmene velges for 4 år av gangen. 2 medlemmer oppnevnes av arbeidstakernes organisasjoner blant innskuddspliktige medlemmer i pensjonskassen og pensjonistene. I henhold til vedtektene skal bystyret oppnevne 4 medlemmer og varamedlemmer til pensjonskassens styre, hvorav minimum 1 medlem og 1 varamedlem

ikke skal ha tilknytning til pensjonskassen eller arbeidsgiver, foretak, forening eller annen institusjon med pensjonsordning i pensjonskassen.

Følgende medlemmer og varamedlemmer er valgt inn i styret for Arendal kommunale pensjonskasse for perioden oktober/november 2017/2021 – oktober/november 2021/2023:

Styremedlemmer oppnevnt av bystyret

	Valgperiode
Morten Kraft (AP)	2019 – 2023
Fredrik W. Knutsen(uavhengig)	2019 – 2023
Milly O. Grundesen (SP)	2017 – 2021
Siri Lyngvi-Østerhus(uavhengig)	2017 – 2021

varamedlemmer:

Anders Kylland (Frp)	2019 – 2023
Peder Syrdalen (uavhengig)	2019 – 2023
Ingrid D. Skårmo (Frp)	2017 – 2021
Tonje Breivik (uavhengig)	2017 – 2021

Styremedlemmer oppnevnt av arbeidstakernes organisasjoner

	Valgperiode
Jon Vidar Skogeng (FF)	2019 – 2023
Inger Mari Sørvig (Delta)	2017 - 2021

varamedlemmer:

Vigdis Røed (FF)	2019 – 2023
Øystein Neegaard (UF)	2017 – 2021

Styret har valgt Morten Kraft som leder for perioden oktober/november 2019 – 2021, og Fredrik William Knudsen som nestleder for perioden oktober/november 2019 – 2021.

Styret har tilordnet følgende rangering av varamedlemmer:

Fra bystyret;

1. varamedlem: Anders Kylland
2. varamedlem: Peder Syrdalen
3. varamedlem: Inger D. Skårmo
4. varamedlem: Tonje Breivik

Fra arbeidstakernes organisasjoner;

1. varamedlem: Vigdis Røed
2. varamedlem: Øystein Neegaard

Styret består av 3 menn og 3 kvinner og likestillingsloven er oppfylt. Det har vært avholdt 9 styremøter i 2020. Styret har arbeidsgiveransvaret for de ansatte i pensjonskassens administrasjon.

ADMINISTRASJON

Ved årets slutt er det 5 ansatte fordelt på 5 årsverk i pensjonskassen. I løpet av 2020 er det ikke foretatt endringer i staben.

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS v/Pål Lillevold er ansvarshavende aktuar og forsikringsteknisk rådgiver for pensjonskassen. Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS har blitt kjøpt opp av Gabler AS og er et selskap i Gabler-konsernet.

Agder-Team Revisjon AS er revisor for pensjonskassen.

Aust-Agder Revisjon IKS er uavhengig kontrollorgan for pensjonskassen i henhold til kapitalforvaltningsforskriften §2-2 og forskrift om risikostyring og intern kontroll §10.

Pensjonskassen har avtale med rådgivende lege Brynjulf Barexstein ved behandling av søknad om brutto uførepensjon.

Pensjonskassen har avtale med Sparebanken Sør om forvaltning og depot av utlånsmassen.

Pensjonskassen har avtale med Mercer AS om investeringsrådgivning og rapportering av risiko og avkastning.

Pensjonskassen har avtale med Gabler AS om programutvikling og brukerstøtte for ajourhold og oversikt av medlemmene og pensjonsberegning samt grunnlag for forsikringsteknisk beregning.

Pensjonskassen er omfattet av avtale om overføring av pensjonsrettigheter mellom offentlige pensjonsordninger. Arbeidstakere

som har vært innmeldt i flere offentlige pensjonsordninger vil, etter avtalen, få pensjon som om de hele tiden hadde vært medlem av en og samme pensjonsordning.

Trygderetten er ankeinstans for vedtak som vedrører pensjon og samordning.

Pensjonskassen er medlem av interesseorganisasjonen Pensjonskasseforeningen, som organiserer kommunale/fylkeskommunale/private, selvstendige pensjonskasser. Pensjonskasseforeningen er høringsinstans for endringsforslag innen finans og pensjon som berører tjenestepensjonsordningene. De tilbyr kurs, samlinger og veiledning overfor sine medlemmer.

Pensjonskassen er medlem av Samfunnsbedriftene som er en arbeidsgiver- og næringsorganisasjon for samfunnsbedrifter over hele landet. Samfunnsbedriftene tilbyr blant annet arbeidsgiverservice, juridisk rådgivning og myndighetskontakt.

Arbeidsmiljøet i pensjonskassen er godt, og virksomheten forurenser ikke det ytre miljø.

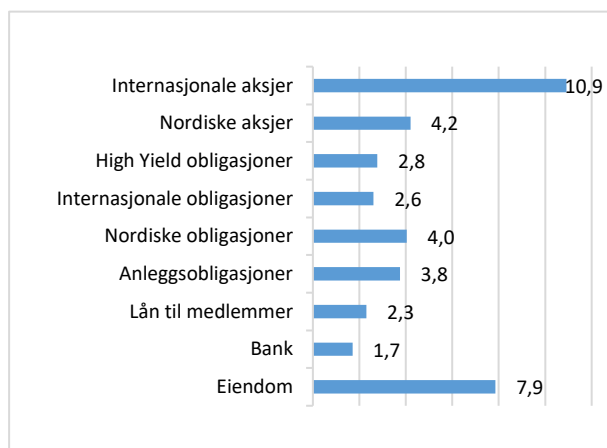
AVKASTNING PÅ INVESTERINGER

Verdien i porteføljen av verdipapirer varierte svært mye fra måned til måned i 2020. Mars måned fremstår som en av tidenes verste målt i økonomisk forstand mens november fremstår som en av de beste. De store variasjonene vi har sett i markedene gjennom 2020 kombinert med så raske endringer har ikke vært observert i finansmarkedene

tidligere. Betydelig støttetiltak fra myndigheter verden over har stimulert finansielle markene i stor grad. Norske aksjer steg 1,5 prosent i 2020 og verdensindeksen målt i norske kroner steg litt over 9 prosent. Variasjonene innenfor de forskjellige sektorene er betydelig der enkelte teknologiske selskaper har hatt en eventyrlig utvikling, mens selskaper innenfor andre sektorer, som energi, har hatt betydelige utfordringer.

I kredittmarkedene ble investorer med lang rentedurasjon belønnet i starten av året mens de som vektet opp i kreditt når det skyene var mørke i mars ble belønnet med meget høy avkastning utover året.

Arendal kommunale pensjonskasse hadde i 2020 en verdijustert avkastning på investert kapital på 6,2 prosentpoeng. Alle klasser av eiendeler hadde positiv avkastning der klassen «Internasjonale aksjer» tronet på toppen med en avkastning på nær 11 prosentpoeng.

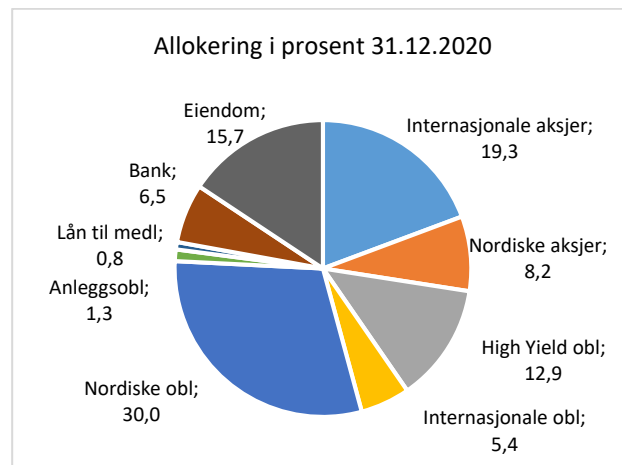

Sammensetningen av porteføljen er gjennom året balansert mellom mulighet til avkastning og risiko for tap i henhold til kapitalstrategi vedtatt av styret.

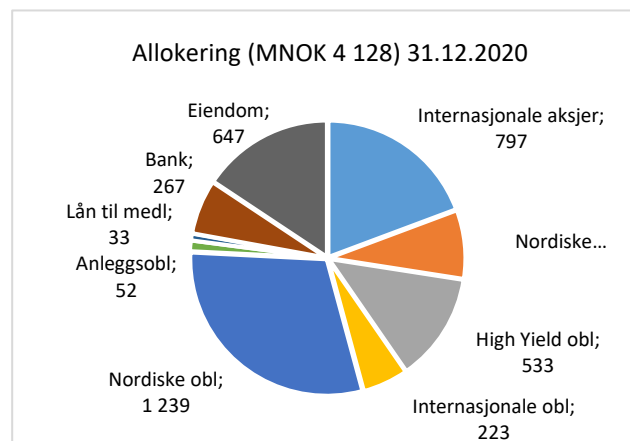
KAPITALFORVALTNINGEN

Målsettingen for pensjonskassen er å oppnå en avkastning som over tid gir en god risikojustert avkastning og som sikrer pensjonsutbetalingene til Arendal kommune og andre medlemsbedrifter. Målet med

kapitalforvaltningen er å maksimere avkastning innenfor definerte rammer for kapital- og soliditetskrav og krav til likviditet.

Pensjonskassen har som hovedprinsipp å drive forvaltning og risikostyring av verdipapirer fortrinnsvis gjennom investering i fond. Det foretas enkelt-investeringer i bank, utlån og eiendom.

Daglig leder foretar sammensetningen av aktiva innenfor styrets vedtatte retningslinjer. Styret mottar månedlige oversikter over avkastning og sammensetning av aktivaklasser sammenlignet med til enhver tid vedtatte strategiske øvre og nedre grenser for plassering i de ulike aktivaklassene.

Pensjonskassen skal systematisk søke en god diversifisering og bredde i plasseringene for å begrense samlet risiko, og skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å møte løpende utgifter.

Pensjonskassen foretar jevnlig risikoanalyser som behandles av styret. Kvartalsvis gjennomføres beregning av solvenskapitaldekning av uavhengig part. Styret vurderer resultatet av beregningen i forhold til bufferkapitalen og vurderer om tiltak skal iverksettes. Styret skal ta stilling til eventuelle situasjoner hvor beregnet tapspotensial overstiger bufferkapitalen. Hvis solvenskapitaldekningen ligger høyere enn 140 prosent ansees dette innenfor akseptabel grense (grønt lys). Hvis dekningen ligger mellom 110 og 140 prosent (gult lys), skal styret varsles. Dersom dekningen er under 110 prosent (rødt lys), skal det umiddelbart iverksettes tiltak i samråd med styret.

Handlingsregler og tiltaksplan

Dersom rammene for forsikringsrisiko overskrides gjelder følgende handlingsregler;

Risikonivå	Handlingsregler
	<ul style="list-style-type: none"> risikoreduserende tiltak må identifiseres og gjennomføres snarest fremlegge plan for gjennomføring
	<ul style="list-style-type: none"> styret skal varsles på neste styremøte og administrerende direktør skal presentere en vurdering av mulig risikoreduserende tiltak fremlegge eventuell plan for risikoreduserende tiltak
	<ul style="list-style-type: none"> ingen spesielle tiltak er nødvendige vurdere høyere risikotagning

Tiltaket kan også være kombinasjoner av nevnte tiltak dersom dette anses mulig og formålstjenlig i den enkelte situasjon.

Tiltaksplan
1. Tilbakeholde overskudd Holde tilbake deler av årets resultat for å bygge bufferkapital eller redusere grunnlagsrenten
2. Øke rentegarantipremie/årlig egenkapitalinnskudd Fremtidige gevinster i rentegarantipremier og egenkapitalinnskudd kan inkluderes i bufferkapitalen
3. Vurdere forvaltningsmandat/ policy for kapitalforvaltning Vurdere muligheter for redusert risiko i kapitalforvaltningen, eksempelvis redusere aksjeandel
4. Hente ny egenkapital fra eier Pensjonskassen orienterer kommunen om at det er behov for å styrke kapitalen og ber om tilførsel av egenkapital.
5. Ta opp ansvarlig lån Pensjonskassen tar opp ansvarlig lån med løpetid > 5 år.

FOKUS PÅ BÆREKRAFT

Arendal kommunale pensjonskasse har en forvaltningskapital i overkant av 4 milliarder kroner og er dermed en betydelig aktør og blant Norges største investorer. Vi ønsker å bruke vår posisjon til å påvirke selskaper og forvaltningsmiljøer i en positiv retning.

Vi har et nært samarbeid med en god del andre kommunale pensjonskasser for at vi i fellesskap kan bruke vår samlede størrelse til slik påvirkning. I sum utgjør den samlede forvaltningskapital for de samarbeidende pensjonskassene litt over 70 milliarder kroner.

Dagens tilnærming

Arendal kommunale pensjonskasse har i dag nedskrevne etiske retningslinjer i kapitalforvaltningsstrategien. Forvaltningen skal være i tråd med de etiske kriteriene som til enhver tid er valgt av Finansdepartementet for forvaltningen av Statens Pensjonsfond utland. Selskaper ekskluderes fra investeringsuniverset til pensjonskassen dersom de er i brudd med kriteriene for utelukkelse.

Ved investeringer i nye fond prefereres forvaltere som prioriterer klimapåvirkning, sosiale hensyn og risikostyring i forvaltningen som bidrar til bærekraftig utvikling i henhold til FNs bærekrafts mål. Pensjonskassen skal også arbeide aktivt for å øke nivået på kompetansen knyttet til bærekraftig utvikling i vurderinger av nåværende og fremtidige investeringer.

Utvikling og målsetninger

Arendal kommunale pensjonskasse har en aktiv tilnærming til sitt arbeid med ansvarlige investeringer, og setter av tid og ressurser for å utvikle kompetansen på området. Vi mener det også er i medlemmenes interesse at det

arbeides aktivt for å fremme et bærekraftig næringsliv. Dette fordi pensjoner skal utbetales mange år frem i tid og da forhåpentligvis i en verden som har oppnådd nødvendige og ambisiøse klimamål. Det er flere nye reguleringer som vil ha betydning for vårt videre arbeid med ansvarlige investeringer. Det reviderte tjenstepensjonsdirektivet (IORP2) gir pensjonskassene mulighet til å ta hensyn til bærekraftsrisiko ved forvaltningen, samtidig som det da også settes krav til at risikoen skal vurderes i pensjonskassens egenvurdering av risiko.

I forslag til ny lov om opplysninger om bærekraft settes det ytterligere krav til offentliggjøring, i tillegg til at det defineres en taksonomi for hva som kan defineres som bærekraftige investeringer. Det er en sentral målsetning for Arendal kommunale pensjonskasse er å være i forkant på bærekraft og å innfri alle regulatoriske krav med god margin.

Samtidig med innføring av regulatoriske krav skjer det en stor utvikling på analysesiden. Der vi tidligere var avhengig av forvalternes egne vurderinger kan vi nå benytte uavhengige rapporteringsløsninger som gjennomlyser porteføljen og gir analyser av bærekraftsrisiko og ansvarlighet. Videre utvikling av analyseverktøyene vil gi oss en bedre mulighet til å overvåke porteføljen og følge opp ønsket og uønsket utvikling.

Prioriteringer i 2021

Arendal kommunale pensjonskasse har fått gjennomført en analyse av porteføljens bærekraft ved utgangen de to siste kvartalene av 2020. I analysen er porteføljeselekaspenes robusthet mot langsiktige finansielt relevante risikoer og muligheter innen bærekraft analysert. I tillegg er porteføljen kryssjekket mot Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste og selskapenes karbonutslipp er trukket frem og vurdert. Analysen gir pensjonskassen et underlag for videre arbeid innen ansvarlige investeringer.

Pensjonskassen har i februar 2021 deltatt på en digital workshop om ansvarlige investeringer sammen med flere kommunale pensjonskasser. Formålet var å bygge kompetanse og konkretisere planer for det

videre arbeidet. Kompetanse er en viktig forutsetning for å lykkes med bærekraftige investeringer og vi vil bruke vår samlede innflytelse som investorer til å påvirke selskaper og forvaltningsorganisasjoner. Det er et ønske for pensjonskassen å være en aktiv pådriver for at forvalterne og selskaper som pensjonskassen eier har en positiv utvikling innenfor ansvarlige investeringer. Selv om det er heftet usikkerhet knyttet til når revidert tjenstepensjonsdirektiv og forslag til ny lov om opplysninger om bærekraft vil tre i kraft i norsk rett, ønsker vi å bruke inneværende år til å tilpasse oss de nye rammevilkårene. Vi vil prioritere å oppdatere kapitalforvaltningsstrategien og risikostrategien, samt andre aktuelle policy-dokumenter slik at de er i tråd med nytt regelverk. I tillegg vil vi starte arbeidet med å vurdere risiko og muligheter innen bærekraft i egenvurdering av risiko.

Veien videre

Arendal kommunale pensjonskasse innser at arbeidet med å fremme ansvarlige investeringer er et langsiktig arbeid med kontinuerlig forbedring over tid. Det skjer store endringer innenfor metode, regulatoriske forhold og verktøy, som setter nye krav til pensjonskassens arbeid. Alle de nevnte endringene åpner samtidig opp for nye muligheter for bedre oppfølging og analyse. Den overordnede målsetningen knyttes til ønsket om fremover å ha en aktiv tilnærming til det viktige arbeidet med ansvarlige investeringer.

REGNSKAP

Styret mener at det fremlagte årsregnskap med noter gir et rettviseende bilde av driften i 2020 og stillingen ved årsskiftet.

Regnskapet er avlagt med forutsetning om fortsatt drift, og styret bekrefter at forutsetningene er til stede. Styret er ikke kjent med at det er knyttet usikkerhet til regnskapet ut over det som allerede er innarbeidet i regnskapet gjennom verdireguleringer på aksjer og obligasjoner.

SKATT

Pensjonskassen sin virksomhet er skattepliktig i henhold til skatteloven. Pensjonskassen betaler 22 prosent skatt av skattepliktig overskudd og 0,15 prosent skatt av skattepliktig formue. Den delen av virksomheten som henføres til selskapsporteføljen er innenfor fritaksmetoden. Dette medfører at gevinster og tap på verdipapirer i selskapsporteføljen ikke inngår i skattepliktig inntekt.

FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR

Aktuaren har foretatt forsikringstekniske beregninger pr. 31.12.2020 som viser en dekningsgrad over 100 prosent.

PREMIEFOND

Administrasjonsreserven utgjør 4 % av premiereserven for pensjonister og fratrådte. Årsaken til at premiereserven har gått ned er at det er innført flere endringer i offentlig tjenestepensjon fra 1.1.2020. Som et engangsbeløp ble det i 2020 frigjort 192 millioner kroner fra premiereserven til premiefondet. Den vesentligste årsaken til nedgangen i premiereserven har vært endret standardberegning av samordning med ny folketrygd. Pensjonskassen har pr. 31.12.2020 opparbeidet 289 millioner kroner i premiefondet.

REGULERINGSPREMIE

Reguleringspremien for lønnsoppgjør og endring i grunnbeløp dekkes av arbeidsgiverne i sin helhet. Reguleringspremien i 2020 utgjorde 32 millioner kroner som i sin helhet ble belastet premiefondet.

UTLÅNSVIRKSOMHETEN

Utlån til medlemmene ved utgangen av 2020 utgjorde 33 millioner kroner. Pensjonskassen yter 1. prioritets pantelån til medlemmene innenfor 70 prosent av verditakst av bolig.

PENSJONSYTELSE

Stortinget har vedtatt ny pensjonsopptjening for ansatte i offentlig sektor født fra 1963. Den nye pensjonsordningen ble innført fra 1. januar 2020.

Den nye offentlige tjenestepensjonen er en påslagsmodell, og bedre tilpasset folketrygden og AFP i privat sektor. Påslagspensjon innebærer at pensjonen beregnes ut fra en pensjonsbeholdning som er basert på årlig opptjening.

Den nye offentlige tjenestepensjonen skal bidra til at:

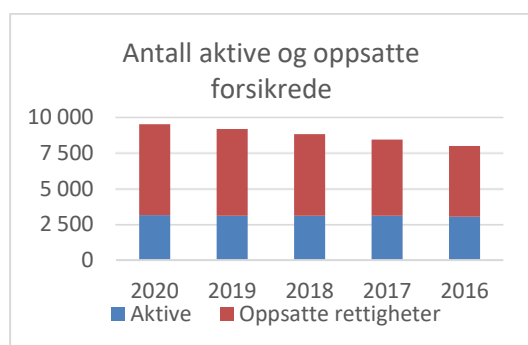
- Det vil lønne seg å jobbe lenger
- De som må slutte tidlig blir ivaretatt
- Det blir lettere å bytte jobb mellom offentlig og privat sektor
- Alle offentlig ansatte får tjenestepensjon

Tjenestepensjonen for de enkelte årskullene:

- De som er født 1963 eller senere vil fra 2020 tjene opp pensjon helt etter de nye reglene. Den alderspensjonen som eventuelt er opptjent før 2020 vil bli utbetalt etter de gamle reglene når de tar ut alderspensjonen. De vil også bli omfattet av den nye AFP-ordningen i offentlig sektor.
- De som er født fra og med 1954 til og med 1962 får alderspensjonen beregnet både etter gamle og nye regler, avhengig av hvilket år de er født. Tilsvarende andel av tjenestepensjonen skal samordnes etter nye og gamle samordningsregler. De som er født til og med 1958 er sikret en individuell garanti. For årskullene 1959-1962 trappes den individuelle garantien gradvis ned. Disse årskullene beholder dagens AFP-ordning og særaldersgrenser.
- De som er født i 1953 eller tidligere beholder de gamle reglene fullt ut – både på AFP og tjenestepensjonen.

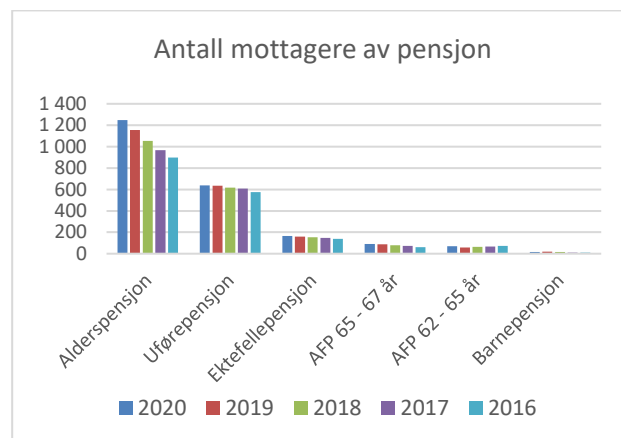
MEDLEMMER

Arendal kommunale pensjonskasse er pliktig pensjonsordning for arbeidstakere som har et arbeidsforhold i Arendal kommune, herunder Arendal Eiendom KF og Arendal Havn KF, Arendal kirkelige fellesråd, Hove Drifts- og utviklingsselskap AS, Etablerersenteret IKS og Arendal kommunale pensjonskasse. Pensjonskassen har også medlemmer fra Arendal Kulturhus AS og Agder kommunale støttetjenester.

Unntatt fra medlemskap er lærere som er tilsluttet Statens Pensjonskasse og sykepleiere og leger som er tilsluttet KLP.

Ved utgangen av 2020 hadde Arendal kommunale pensjonskasse 11.763 medlemmer.

RESULTATDISPONERING

Totalresultat før disponering på 117,4 millioner kroner avsettes slik:

Overført til opptjent egenkapital:	27,0 MNOK
Overført til tilleggsavsetninger:	35,5 MNOK
Overført til risikoutjevningssfond:	4,7 MNOK
Overført til premiefond:	50,2 MNOK

UTSIKTENE FREMOVER

Pensjonskassens styre og administrasjon vil i likhet med tidligere år være aktive i kapitalforvaltningen. Vi søker å foreta optimale investeringer i forhold til risiko, diversifisering, avkastning og klimapåvirkning.

Styret og administrasjonen vil også i tiden fremover arbeide med å videreutvikle pensjonskassen som en konkurransedyktig ordning til beste for medlemmene, pensjonistene og arbeidsgiverne. Dette skal gjennomføres ved å fortsette digitaliseringen, forbedre nettsidene og fortsette annet arbeid med mål om ytterligere effektivisering. Pensjonskassen har som mål å være det beste pensjonsalternativet for medlemmene og arbeidsgiverne. Det skal oppnås ved trygg kapitalforvaltning, med vekt på god informasjon og service overfor medlemmene. Vi skal i tillegg være synlige og aktive i samspill med arbeidsgiverne.

Framtidsutsiktene i finansmarkedene er minst like usikre som ellers. Fokuset ved starten 2021 har i finansmarkedene vært at befolkningen i verden skal ha mulighet til å opptre normalt. Økt vaksinerings vil føre økt aktivitet med flere hender i arbeid. Det er forventninger om at det økonomiske tilbakeslaget med pandemien ikke blir så dypt og langt som først antatt på grunn av massive tiltak fra myndigheter verden over. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til effektene når tiltakspakker avvikles. Det er i den sammenheng også knyttet stor usikkerhet til

fremtidig inflasjon og påvirkningen det vil ha på veksten i privat sektor. Pensjonskassen er forberedt på tider med store svingninger i de finansielle markedene. Tiltaksplaner er utarbeidet og ansvar er fordelt for at enhver situasjon skal kunne håndteres på en god måte.

Usikkerhet i finansmarkedene vil alltid oppstå. Når usikkerhet inntreffer er det som oftest med bakgrunn i forhold som kan fremstå som relativt utenkelig i forkant. Det vil skje igjen.

Arendal kommunale pensjonskasse, 17. mars 2021

Morten Kraft
Styreleder

Fredrik William Knudsen
Nestleder

Siri Lyngvi-Østerhus
styremedlem

Milly O. Grundesen
styremedlem

Inger Mari Sørvig
styremedlem

Jon Vidar Skogeng
styremedlem

Kjetil Korneliussen
Adm. direktør

RESULTATREGNSKAP

<i>Teknisk regnskap</i>	Note	31.12.2020	31.12.2019
Premieinntekter:			
Forfalte premier, brutto	1	191 145 178	229 165 512
Avgitt gjenforsikringspremie	1	-167 000	-166 500
Sum premieinntekter for egen regning		<u>190 978 178</u>	<u>228 999 012</u>
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen:			
Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler	2	17 041 640	42 070 505
Netto driftsinntekt fra eiendom	3	40 827 978	40 181 123
Verdiendringer på investeringer	11,12,15,16	150 529 866	218 636 231
Realisert gevinst og tap på investeringer	5	9 447 248	9 089 134
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		<u>217 846 732</u>	<u>309 976 993</u>
Andre inntekter			
Refusjoner	6	<u>29 101 475</u>	<u>25 920 770</u>
Pensjoner mv.			
Utbetalte pensjoner, brutto	6	<u>-139 554 717</u>	<u>-130 313 964</u>
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse			
- kontraktsfastsatte forpliktelse			
Endring i premiereserve	7	81 017 230	-113 437 808
Endring i tilleggsavsetninger	7	-35 500 000	-45 933 442
Endring i kursreguleringsfond	4	-73 528 498	-185 433 549
Endring i premiefond	7	-197 636 568	-1 198 487
Sum resultatførte endr. i forsikrings-/kontr.fastsatte forpliktelse		<u>-225 647 836</u>	<u>-346 003 286</u>
Midler tilordnet forsikringskontraktene- kontraktsfaste forpliktelse			
Overskudd på avkastningsresultatet	22	-45 539 509	-64 139 305
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	22	-4 667 530	-7 698 660
Sum midler tilordnet forsikringskont.- kontraktsfastsatte forpliktelse		<u>-50 207 039</u>	<u>-71 837 965</u>
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader	9	-1 207 374	-2 456 692
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	8, 9	-8 068 106	-8 520 073
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		<u>-9 275 480</u>	<u>-10 976 765</u>
Resultat av teknisk regnskap		13 241 313	5 764 795

<i>Ikke teknisk regnskap</i>	Note	31.12.2020	31.12.2019
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2	2 035 535	5 114 898
Netto driftsinntekt fra eiendom	3	4 876 688	4 885 188
Verdiendringer på investeringer	11,12,15,16	17 980 003	26 581 615
Realisert gevinst og tap på investeringer	5	1 128 424	1 105 050
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		<u>26 020 650</u>	<u>37 686 751</u>
Andre inntekter			
Aktuarielle endringer ytelsesbaserte pensjonsordninger	9	<u>-369 863</u>	<u>1 033 428</u>
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader	9	-144 215	-298 683
Andre kostnader	8, 9	-1 563 692	-1 635 863
Sum forvaltningskostn/andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		<u>-1 707 907</u>	<u>-1 934 546</u>
Resultat av ikke-teknisk regnskap		23 942 880	36 785 633
Resultat før skattekostnader		<u>37 184 193</u>	<u>42 550 428</u>
Skattekostnader	24	<u>4 616 309</u>	<u>3 029 385</u>
Totalresultat		<u>32 567 884</u>	<u>39 521 043</u>
Overført til/fra risikoutjevningfond	7, 22	-5 502 872	-757 656
Overført til/fra egenkapital	10, 22	-27 065 012	-38 763 387
Sum disponeringer		<u>-32 567 884</u>	<u>-39 521 043</u>

EIENDELER

<i>Eiendeler i selskapsporteføljen:</i>	Note	31.12.2020	31.12.2019
Investeringer:			
<i>Bygninger og andre faste eiendommer</i>			
Investeringseiendommer	11	69 034 900	69 798 760
<i>Datterforetak</i>			
Aksjer i datterforetak	12	9 078	9 921
<i>Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost</i>			
Investering som holdes til forfall	13	5 495 188	10 528 419
Utlån og fordringer	14	3 527 573	4 004 368
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		9 022 761	14 532 787
<i>Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi</i>			
Aksjer og andeler	15	120 988 060	117 175 217
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	16	212 888 366	183 359 747
Utlån og fordringer	17	11 057	48 518
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		333 887 483	300 583 482
Sum investeringer		411 954 222	384 924 950
Andre eiendeler:			
Kasse, bank	18	31 168 814	33 853 242
Forskuddsbetalte kostnader	20	125 217	1 099 342
Sum		31 294 031	34 952 584
Sum andre eiendeler		31 294 031	34 952 584
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		443 248 253	419 877 534

<i>Eiendeler i kollektivporteføljen</i>	Note	31.12.2020	31.12.2019
Investeringer i kollektivporteføljen:			
<i>Bygninger og andre faste eiendommer</i>			
Investeringseiendommer	11	577 965 100	574 101 240
<i>Datterforetak</i>			
Aksjer i datterforetak	12	76 005	81 601
<i>Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost</i>			
Investering som holdes til forfall	13	46 006 109	86 597 219
Utlån og fordringer	14	29 533 095	32 936 295
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		75 539 204	119 533 514
<i>Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi</i>			
Aksjer og andeler	15	1 012 920 653	963 776 965
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	16	1 782 316 566	1 508 150 836
Utlån og fordringer	17	92 566	399 069
Premiefordringer		63 116	89 608
Andre finansielle eiendeler	18	235 910 923	254 795 956
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		3 031 303 824	2 727 212 434
Sum eiendeler i kollektivporteføljen		3 684 884 133	3 420 928 789
Sum eiendeler		4 128 132 386	3 840 806 323

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER

Egenkapital:	Note	31.12.2020	31.12.2019
<i>Innskutt egenkapital</i>			
Innskutt egenkapital	10	163 216 351	153 216 351
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Risikoutjevningssfond	7, 10, 22	21 818 156	16 315 284
Annen opptjent egenkapital	10, 22	264 211 207	237 146 195
Sum opptjent egenkapital		286 029 363	253 461 479
Sum egenkapital		449 245 714	406 677 830
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser:			
Premiereserve	7, 22	2 687 657 113	2 768 925 500
Erstatningsavsetninger	7	38 084 213	37 833 056
Tilleggsavsetninger	7	220 361 846	184 861 846
Kursreguleringsfond	4	423 275 106	349 746 608
Premiefond	7, 22	289 050 571	75 499 620
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		3 658 428 849	3 416 866 630
Avsetninger for forpliktelser:			
Skyldig skattetrekk	18	2 990 491	2 875 358
Forpliktelser ved skatt	24	5 449 509	1 453 686
Forpliktelser ved utsatt skatt	24	11 350 650	12 149 531
Andre avsetninger for forpliktelser		667 173	783 288
Sum avsetninger for forpliktelser		20 457 823	17 261 863
Sum forpliktelser		3 678 886 672	3 434 128 493
Sum egenkapital og forpliktelser		4 128 132 386	3 840 806 323

Arendal kommunale pensjonskasse, 17. mars 2021

Morten Kraft
Styreleder

Fredrik William Knudsen
Nestleder

Siri Lyngvi-Østerhus
styremedlem

Milly O. Grundesen
styremedlem

Inger Mari Sørvig
styremedlem

Jon Vidar Skogeng
styremedlem

Kjetil Korneliussen
Adm. direktør

KONTANTSTRØMSANALYSE

(1.000 kr)	2 020	2019
a. Kontantstrøm fra driften		
Premieinntekter	190 978	229 165
Forsikringsytelser	-110 453	-104 393
Finansinntekter netto	243 867	347 664
Andre kostnader (administrasjon og skatt)	-11 723	-11 878
Redusert/økt kortsiktige fordringer og gjeld	-3 441	-3 029
Netto kontantstrøm fra virksomheten	309 228	457 529
b. Kontantstrøm fra investeringer/plasseringer		
Utbetaling ved kjøp av bygninger og andre faste eiendommer		
Verdijustering av bygninger og andre faste eiendommer	-3 100	-16 800
Redusert (økt) beholdning av rentebærende papirer	-185 419	-270 315
Redusert (økt) beholdning av aksjefond	-148 398	-276 120
Redusert (økt) utlån mot pant i fast eiendom	-3 880	1 030
Netto kontantstrøm fra investeringer/plasseringer	-340 797	-562 205
c. Kontantstrøm fra finansiering		
Innbetaling av kjernekapitalinnskudd	10 000	0
Endringer i finansiering	0	0
Netto kontantstrøm fra finansiering	10 000	0
a + b + c Netto endring av likvider gjennom året	-21 569	-104 676
Likviditetsbeholdning pr 01.01.	288 649	393 325
Likviditetsbeholdning pr 31.12.	267 080	288 649

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i henhold til regnskapsloven, med de tillegg og unntak som følger av forskrift 20.12.2011 nr. 1457 (forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak). Årsregnskapet er således utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost. Unntak for dette prinsippet gjelder vurdering av investeringseiendommer og vurdering av finansielle eiendeler og finansiell gjeld som er målt til virkelig verdi.

Konsernregnskap

Arendal kommunale pensjonskasse er morselskap til Friergangen 3 AS.

I henhold til unntaksregelen i Regnskapsloven § 3 - 8 er det ikke utarbeidet konsernregnskap for 2020. Bakgrunnen for dette er at datterselskapet ikke har betydning for å bedømme Arendal kommunale pensjonskasses stilling og resultat.

Finansielle instrumenter

I overensstemmelse med IAS 39 "Finansielle instrumenter - innregning og måling" klassifiseres finansielle instrumenter innenfor virkeområdet til IAS 39 med virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Virkelig verdi

Virkelige verdier blir benyttet i regnskapet. Aksjer og omløpsobligasjoner verdsettes til markedsverdier / børskurser. Investeringseiendommer takseres årlig og oppføres til markedsverdi i henhold til takst.

Obligasjoner som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller forutsigbare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer "holdt til forfall". Investeringene som holdes til forfall vurderes til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metoden.

Aksjer og andeler

Aksjer tilordnes anskaffelseskost ved FIFO-metoden (først inn først ut).

Utlån

Utlån er oppført til nominelle verdier i balansen.

Ansvarlige lån

Arendal kommunale pensjonskassen kan ikke innhente ansvarlig kapital fra andre enn Arendal kommune og foretak/institusjon som har pensjonsordning i pensjonskassen.

Forsikringstekniske avsetninger

Premiereserver skal dekke de forsikredes hittil opptjente rettigheter i pensjonskassen. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar. AKP har full forsikringsteknisk dekning. Det betyr at AKP har full dekning for nåverdien av påløpte pensjonsforpliktelse.

Administrasjonsreserver skal dekke fremtidige kostnader for fullt betalte forsikringer, som er forsikringer hvor premiebetalingen er opphørt og hvor oppsamlet premiereserve knyttet til den enkelte forsikrede dekker selskapets forpliktelser for hele den gjenværende forsikringstid.

Erstatningsavsetninger skal dekke antatt inntrufne forsikringstilfeller som ved årsslutt ikke er meldt eller oppgjort, herunder karensavsetninger for uførerisiko. Dette reflekterer forsikringsforpliktelser som pensjonskassen har påtatt seg gjennom mottatt premie. Erstatningsavsetningen skal tilsvare utbetalingene dersom erstatningstilfellet er ferdigbehandlet.

Premiefond inneholder forskuddsbetalte premier og eventuelle overskuddsmidler. Premiefondet kan benyttes til dekning av fremtidige premier.

Risikoutjevningfondet har til formål å utjevne den regnskapsmessige virkningen av fluktuasjoner i resultatet av forsikringsvirksomheten over tid. Regnskapsmessig er risikoutjevningfondet en del av egenkapitalen.

Tilleggsavsetninger representerer en forsikringsmessig buffer som kan benyttes i de årene den finansielle avkastningen ikke er tilstrekkelig til å dekke den garanterte renten.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor.

Skatt

Pensjonskassens virksomhet er skattepliktig i henhold til skatteloven. Pensjonskassen betaler 22 % skatt av skattepliktig overskudd og 0,15 % skatt av skattepliktig formue. Den delen av virksomheten som henføres til selskapsporteføljen er innenfor fritaksmetoden. Dette medfører at gevinster og tap på verdipapirer i selskapsporteføljen ikke inngår i skattepliktig inntekt.

Inndeling av forvaltningskapitalen

Pensjonskassens forvaltningskapital er delt inn i en kollektivportefølje (kundeportefølje) og en selskapsportefølje jfr. Forsikringsvirksomhetsloven § 9-7. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger som skal dekke de kontraktsfaste forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. Pensjonskassen har valgt en felles kapitalforvaltning, slik at fordeling til kollektiv- og selskapsportefølje er gjennomført etter hvor stor del av aktiva den respektive portefølje "eier".

Inndeling	2020	2019
Kollektivporteføljen	89,33 %	89,16 %
Selskapsporteføljen	10,67 %	10,84 %

Finansiell risiko

Pensjonskassens systemer for styring og kontroll er tilpasset de lovmessige krav for å sikre en forsvarlig kapitalforvaltning. Det gjennomføres risikoanalyser basert på Finanstilsynets stresstest for livsforsikrings-selskap og pensjonskasser hvor det tas hensyn til de ulike risikoelementer som markedsrisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko.

Pensjonsordningene

Ved utgangen av 2020 hadde følgende virksomheter pensjonsordninger i pensjonskassen

- Arendal kommune
- Arendal Eiendom KF
- Arendal Havn KF
- Arendal kirkelige fellesråd,
- Hove Drifts- og utviklingselskap AS
- Etablerersenteret IKS
- Agder kommunale støttetjenester
- Arendal kommunale pensjonskasse

Alle ansatte med unntak av sykepleiere, leger og lærere er omfattet av ordningen. Pensjonsordningen er ytelsesbasert og har ikke investeringsvalg.

Kategori	Menn	Kvinner	Totalt
Alderspensjon	330	918	1248
AFP 62 - 65 år	10	59	69
AFP 65 - 67 år	15	76	91
Uførepensjon	80	558	638
Barnetillegg	113	92	205
Ektefellepensjon	82	83	165
Barnepensjon	11	6	17
Aktive	896	2256	3152
Fratrådte	1925	4458	6383
Fratrådte med oppsatt rett	323	848	1171

Forsikringsteknisk følsomhetsberegning

Tabellen under viser hvordan kravene til premie-reserven øker ved en reduksjon i dødelighet på 10 %, og ved en økning i uførehypighet på 15 %.

Forutsetning	Endringer	Effekt på netto premiereserve
Dødelighet	-10 %	59 mill. kr.
Uførhhet	+15%	9,4 mill. kr.

Note 1 Premieinntekter

Pensjonskassens styre fastsetter årlig arbeidsgiverpremien etter anbefaling fra ansvarlig aktuar. Arbeidsgiverpremien ble fastsatt til 11,9 % av lønn i 2020 (11,14 % av lønn i 2019).

Arbeidstakerinnskuddet er i tariffavtalen fastsatt til 2% av lønn.

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
<i>Arbeidsgiverpremie:</i>		
Normalpremie (11,9%)	134 320	119 152
For mye innbetalt premie overført til premiefond	-301	-8 152
Reguleringspremie belastet premiefond	32 491	96 724
Ikke forsikringsbare hendelser belastet premiefond	2 103	0
Innbetalt reguleringspremie	0	49
Avgitt gjenforsikringspremie	-167	-167
Sum arbeidsgiverpremie	168 446	207 606
Arbeidstakerinnskudd (2%)	22 532	21 393
Sum forfalt premie	190 978	228 999

Note 2 Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
Pantelån	805	844
Obligasjoner m.m.	12 198	22 772
Plasseringer i kredittobligasjoner	1 908	16 115
Utbytte fra aksjer/aksjefond	1 211	3 532
Andre finansinntekter	2 955	3 922
Sum inntekter fra andre finansielle eiendeler	19 077	47 185
Andel selskapsportefølje	2 036	5 115
Andel kollektivportefølje	17 041	42 070
Sum	19 077	47 185

Note 3 Netto driftsinntekter fra eiendom

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
Inntekter	46 091	45 607
Driftskostnader	-386	-541
Netto driftsinntekt fra eiendom	45 705	45 066

Andel selskapsportefølje	4 877	4 885
Andel kollektivportefølje	40 828	40 181
Sum	45 705	45 066

Note 4 Kursreguleringsfond

(1000 kr)	Historisk kostpris	Virkelig verdi 31.12.2020	Urealisert gevinst
Aksjer	758 885	1 125 696	366 811
Obligasjoner	1 833 727	1 940 748	107 021
Sum	2 592 612	3 066 444	473 832

Kursreguleringsfond 01.01.	349 747
Kursreguleringsfond 31.12.	423 275
Endring	73 528

Den delen av urealiserte gevinster, som vedrører kollektivporteføljen er i regnskapet avsatt til kursreguleringsfond. Den delen som vedrører selskapsporteføljen er medtatt i annen egenkapital. Aksjer, obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning er i regnskapet ført til markedsverdi.

Note 5 Realisert gevinst og tap på investeringer

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
Aksjer	9 664	2 206
Obligasjoner	911	7 988
Sum	10 575	10 194

Andel selskapsportefølje	1 128	1 105
Andel kollektivportefølje	9 447	9 089
Sum	10 575	10 194

Note 6 Utbetalte pensjoner

Pensjonsutbetalinger innenfor "Avtale om overføring og samordning av pensjonsrettigheter" (Overføringsavtalen) er direkte utbetalte pensjonsytelser til pensjonskassens medlemmer i henhold til vedtektene, og refusjoner i henhold til overføringsavtalen.

Pensjonsutbetalinger utenfor overføringsavtalen er avtalefestet pensjon (AFP) 62-64 år, som er en tariffbestemt avtale om pensjon/førtidspensjon. Pensjonskassen administrerer ordningen og utbetaler på vegne av arbeidsgiverne mot månedlig refusjon for utbetalt beløp.

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
Alderspensjon	68 675	62 996
Uførepensjon	19 651	20 141
Etterlattepensjon	7 148	6 781
Barnpensjon	437	335
Midlertidig Uførepensjon	3 101	3 764
AFP 62 - 64 år	14 732	13 147
AFP 65 - 66 år	19 444	17 585
Sum direkte utbetalte pensjoner	133 188	124 749
Utbetalte refusjoner i henhold til overføringsavtalen	6 367	5 565
Utbetalte pensjoner, brutto	139 555	130 314
Mottatte refusjonspensjoner:		
Andre pensjonskasser	14 370	12 774
AFP 62 - 64 år	14 732	13 147
Sum mottatte refusjonspensjoner	29 102	25 921
Netto utbetalte pensjoner	110 453	104 393

Note 7 Avsetninger til fond

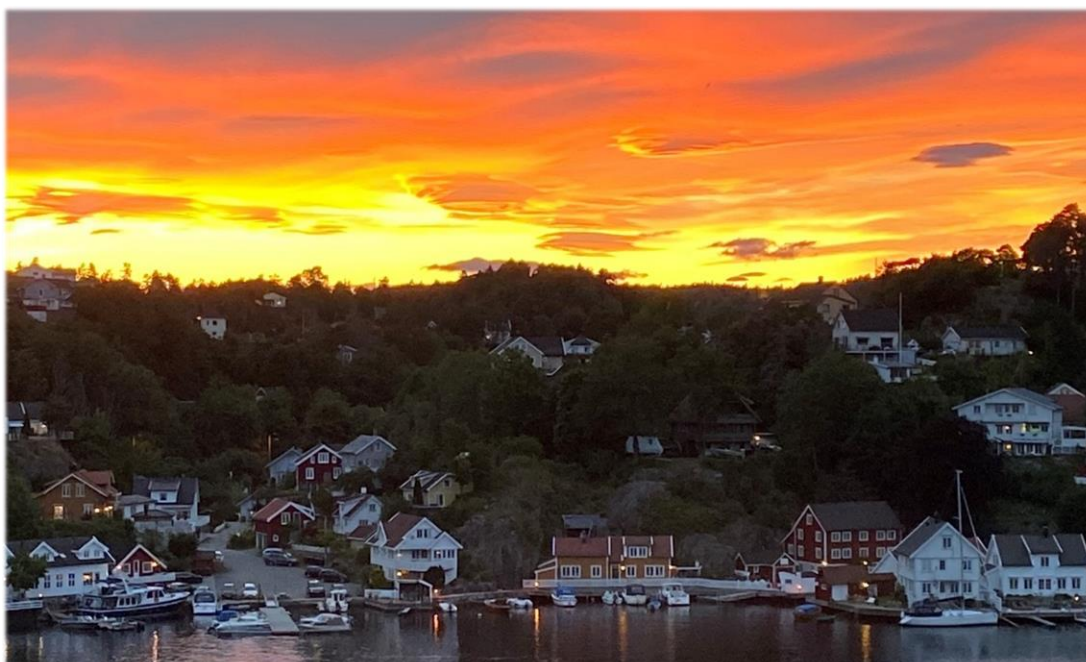
Premiereserver (1000 kr)	Premiereserve	Erstatningsavsetning	Sum	Herav adm. reserve
Premiereserver 01.01	2 768 925	37 833	2 806 758	70 332
Pliktig avsetning 2020	-81 268	251	-81 017	3 651
Premiereserver 31.12	2 687 657	38 084	2 725 741	73 983

Premiefond (1000 kr)	2020	2019	Risikoutjevningfond (1000 kr)	2020	2019
Premiefond 01.01	75 500	91 035	Risikoutjevningfond 01.01	16 315	15 558
Frigjort premiereserve 2020	192 424		Avsetning	835	758
Reguleringspremie	-32 491	-96 724	Årets disponering	4 668	
Ikke forsikringsbare hendelser	-2 103		Risikoutjevningfond 31.12	21 818	16 315
Forsikringsbare hendelser	301		Tilleggsavsetninger (1000 kr)	2020	2019
Garantert rente	5 213	1 198	Tilleggsavsetninger 01.01	184 862	138 928
Innbetalt til premiefond		8 152	Avsetning	35 500	45 934
Årets resultat			Tilleggsavsetninger 31.12	220 362	184 862
kollektivporteføljen	50 207	71 838			
Premiefond 31.12	289 051	75 500			

Note 8 Ytelse og lån til ledende ansatte

		31.12.2020	31.12.2019
Administrerende direktør:			
Kjetil Korneliussen	lønn	1 135 000	430 202
Kjetil Korneliussen	pensjonskostnad	135 065	47 925
Frode Thorkildsen	lønn		777 440
Frode Thorkildsen	pensjonskostnad		86 607
Styret:			
Morten Kraft	styrets leder	105 514	17 147
Fredrik William Knudsen	nestleder	81 375	83 361
Milly O. Grundesen	styremedlem	54 302	67 886
Inger Mari Sørvig	styremedlem	65 302	66 886
Siri Lyngvi-Østerhus	styremedlem	64 302	64 222
Jon Vidar Skogeng	styremedlem	65 302	64 222
Anders Kylland	varamedlem	49 950	5 825
Vigdis Røed	varamedlem	49 950	5 825
Anders Kylland	styrets leder		85 890
Morten Kraft	varamedlem		34 778
Astri Johansson	varamedlem		34 778
Linda Øygarden	etterbetalt		4 664

Administrerende direktør og ansatte i pensjonskassen, samt de av styremedlemmene som har pensjonsordning gjennom pensjonskassen (ansattes representanter) kan søke lån til ordinære medlemsvilkår.

Note 9 Forvaltnings- og driftskostnader

I administrasjonen er det 5 ansatte, tilsvarende 5 årsverk. Samlet lønn, honorarer og andre personalkostnader beløper seg til 5,1 mill. Av dette henføres 0,715 mill. (50%) av administrerende direktørs samlede personalkostnader og arbeidsgiveravgift til den løpende forvaltning og er således splittet. Honorarer til ekstern rådgiver er også tatt med.

	31.12.2020	31.12.2019
Forvaltningskostnader:		
Honorarer aktive forvaltere	636 539	2 327 222
Øvrige kostnader som henføres forvaltningen	715 050	428 153
Sum forvaltningskostn.	1 351 589	2 755 375
Andel selskapsport.	144 215	298 683
Andel kollektivport.	1 207 374	2 456 692
Sum	1 351 589	2 755 375
Andre kostnader:		
Lønnskostnader	3 258 202	3 403 882
Styrehonorar	535 997	535 484
Arbeidsgiveravgift	616 552	664 155
Pensjonskostnader	963 757	275 572
Annen personalkostnad	10 592	140 192
Sum lønnskostnader	5 385 100	5 019 285
Revisjonshonorar	174 860	159 125
Aktuærtjenester	442 868	899 325
Andre honorarer	104 396	98 150
Andre kostnader	2 924 576	3 380 051
Sum driftskostnader	9 031 800	9 555 936
Aktuarielle endringer	369 863	-1 033 424
Prosjektkostnader	600 000	600 000
I alt	10 001 663	9 122 512
Aktuarielle endringer selskapsporteføljen	369 863	-1 033 424
Andel selskapsporteføljen	1 563 692	1 635 863
Andel kollektivporteføljen	8 068 106	8 520 073
Sum	10 001 661	9 122 512

Note 10 Egenkapital

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
Innskutt egenkapital		
01.01	153 216	153 216
Innskudd egenkapital 2020	10 000	
Innskutt egenkapital	163 216	153 216
Annen opptjent egenkapital 01.01	237 146	198 383
Disponering av årets resultat	27 065	38 763
Annen opptjent egenkapital	264 211	237 146
Risikoutjevningfond	21 818	16 315
Sum egenkapital	449 245	406 678

Note 11 Investerings eiendommer

Leieinntekter (1000 kr)	Leietaker	31.12.2020	31.12.2019
Bibliotek og parkeringshus	Arendal kommune	10 604	10 458
Bjorbekktunet bo- og omsorgssenter	Arendal kommune	5 352	5 278
Fagerheim barnehage og avlastningsenhet	Arendal kommune	813	802
Friergangen 3 (Kinobygg)	Kino Sør	2 437	2 621
Myratunet	Arendal kommune	7 644	7 538
Plankemyra bo- og omsorgssenter	Arendal kommune	13 405	13 220
Røed bo- og omsorgssenter	Arendal kommune	5 453	5 378
Sum		45 708	45 295

Investerings eiendommer er vurdert til takster utarbeidet av uavhengig takstmann. Verdsettelsen er i henhold til IAS 40. Eiendommene er klassifisert som investerings eiendom som er definert som "eiendom som benyttes for å opptjene leieinntekter eller for verdistigning på kapital eller begge deler". Investerings eiendommer skal måles til virkelig verdi, som normalt er markedsverdien.

Friergangen 3 i Arendal ble anskaffet i mai 2005 og er utleid til Kino Sør. Leieforholdet løper til og med 01.07.2028 med rett for leietaker til å forlenge leieforholdet i 2 ganger 5 år til markedsbetingelser vurdert av minst 2 meglere. Leien indeksreguleres årlig med 100 % av konsumprisindeksen.

(1000 kr)	Anskaffelses verdi	Verdireg. tidligere år	Inngående balanse	Verdiregulering i 2020	Verdi pr. 31.12.2020
Bibliotek og parkeringshus	105 400	43 100	148 500	1 000	149 500
Bjorbekktunet BOS	53 200	22 700	75 900	0	75 900
Fagerheim barneh./avl.	8 500	4 000	12 500	500	13 000
Friergangen 3 (Kinobygg)	26 587	8 313	34 900	-2 400	32 500
Myratunet	79 900	21 600	101 500	1 000	102 500
Plankemyra BOS	146 000	47 500	193 500	3 000	196 500
Røed BOS	57 000	20 100	77 100	0	77 100
Sum	476 587	167 313		3 100	647 000

Andel selskapsportefølje	69 035
Andel kollektivportefølje	577 965
Sum	647 000

Note 12 Aksjer i datterselskaper

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Bokført egenkapital 31.12.2020	Resultat 2020
Friergangen 3 AS	Arendal	100 %	85 083	-6 439
Andel selskapsportefølje		9 078		
Andel kollektivportefølje		76 005		
Sum		85 083		

Note 13 Investeringer som holdes til forfall

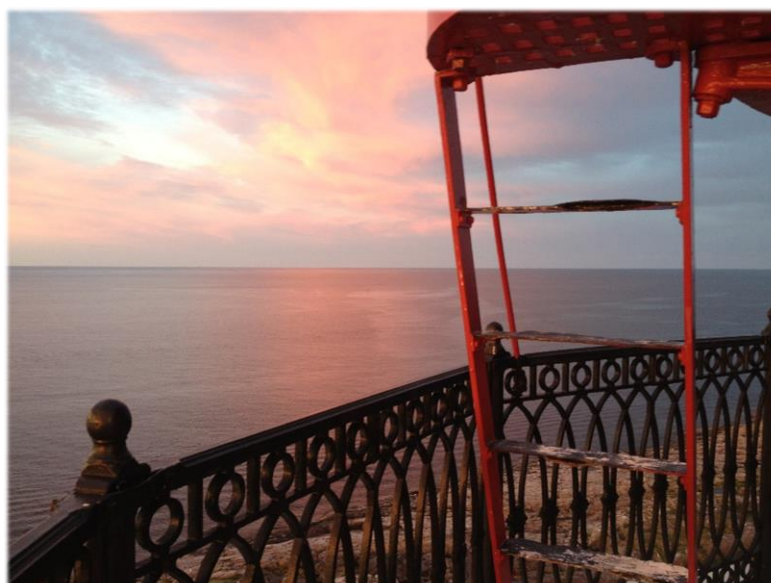
Obligasjoner (1000 kr)	Anskaffelses- verdi	Amortisert verdi	Markedsverdi
Hafslund ASA 5.05 14.02.2022	9 960	9 992	10 437
Schibsted ASA FRN 06.05.2021	10 000	10 000	10 024
Storebrand Liv AS 14/PERP FRN STEP C SUB	18 000	18 000	18 006
Wilh. Wilhelmsen ASA FRN 25.01.2022	10 035	13 000	13 034
	47 995	50 992	51 501
Påløpte renter		509	
Totalt		51 501	

Andel selskapsportefølje	5 495
Andel kollektivportefølje	46 006
Sum	51 501

Det er kun foretatt plasseringer i obligasjoner notert i norske kroner. Det er ikke regnet gjennomsnittlig effektiv rente på "hold til forfall" obligasjoner.

Note 14 Utlån

(1000 kr)	31.12.2020	31.12.2019
Lån til medlemmer	33 061	36 940
Andel selskapsportefølje	3 528	4 004
Andel kollektivportefølje	29 533	32 936
Sum	33 061	36 940

Note 15 Aksjer og andeler

(1000 kr)	Markedsverdi 01.01.2020	Markedsverdi 31.12.2020	Verdiendring 2020
Internasjonale aksjefond			
Baillie Gifford	164 154	213 074	48 920
C Worldwide Global Aksjer Etisk		50 575	575
Danske Capital Global ESG	74 987	83 977	8 990
Holberg Global		50 463	463
Holberg Global Valutasikret		51 131	1 131
KLP Aksjeglobal II	256 375	280 774	24 399
Odin Europa II	63 272	67 471	4 199
Sum internasjonale aksjefond	558 788	797 465	88 677
Nordiske aksjer og aksjefond			
Alfred Berg Gambak		31 727	1 727
Alfred Berg Nordic Gambak		30 942	942
Danske Capital norske aksjer	78 465	82 458	3 993
Enkelt aksjer	49 500	51 525	2 025
Pareto Aksje Norge	70 062	71 883	1 821
Pareto Investment Fund	63 434	67 909	4 475
Sum nordiske aksjer og aksjefond	261 461	336 444	14 983
Totalt	820 249	1 133 909	103 660
Andel selskapsportefølje		120 988	
Andel kollektivportefølje		1 012 921	
Sum		1 133 909	

Note 16 Obligasjonsfond

(1000 kr)	Markedsverdi 01.01.20	Markedsverdi 31.12.20	Verdiendring 2020
High Yield obligasjoner			
Alfred Berg Income High Yield	78 484	79 560	1 076
Alfred Berg Nordisk Ansvarlig kapital	78 504	82 658	4 154
BlueBay High Yield ESG Bond Fund I	100 867	104 530	3 663
DNB High Yield	0	104 919	4 918
Holberg Kreditt	74 980	161 767	6 787
Sum High Yield obligasjoner	332 835	533 434	20 598
Internasjonale obligasjoner			
Mercer Short Duration Global Bond Robeco	110 790	113 554	2 764
Mercer Short Duration Global Bond Primco	106 623	109 558	2 935
Sum Internasjonale obligasjoner	217 413	223 112	5 699
Nordiske obligasjoner			
Alfred Berg Income Investment Grade	78 484	79 560	1 076
Alfred Berg Nordic Investment Grade Inst	123 980	127 003	3 023
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid dur Inst	548 850	570 221	21 371
DNB Obligasjon III	451 791	461 874	10 083
Sum Nordiske obligasjoner	1 203 105	1 238 658	35 553
Totalt	1 753 353	1 995 204	61 850
Andel selskapsportefølje		212 888	
Andel kollektivportefølje		1 782 316	
Sum		1 995 204	

Note 17 Fordringer

(1000 kr)	31.12.2020
Fordring datterselskap	104
Andel selskapsportefølje	11
Andel kollektivportefølje	93
Sum	104

Note 18 Kasse, bank

(1000 kr)	31.12.2020
Kontanter og bankinnskudd	267 080
Andel selskapsportefølje	31 169
Andel kollektivportefølje	235 911
Sum	267 080

Av bankinnskuddene er 2 990 kroner innestående på skattetrekkkonto til dekning av skyldig skattetrekk.

Note 19 Kapitalavkastning

	2020	2019	2018	2017	2016
Bokført avk. (kollektivporteføljen)	5,12 %	4,87 %	4,59 %	5,38 %	3,44 %
Verdijust. avk. (kollektivporteføljen)	6,21 %	9,97 %	1,35 %	8,76 %	5,79 %
Verdijust. avk. (selskapsporteføljen)	6,21 %	9,97 %	1,35 %	8,76 %	5,75 %

Bokført og verdijustert avkastning for kollektivporteføljen er beregnet etter modifisert Dietz modell, jfr. forskrift av 26. mai 2009.

Note 20 Forskuddsbetalte kostnader

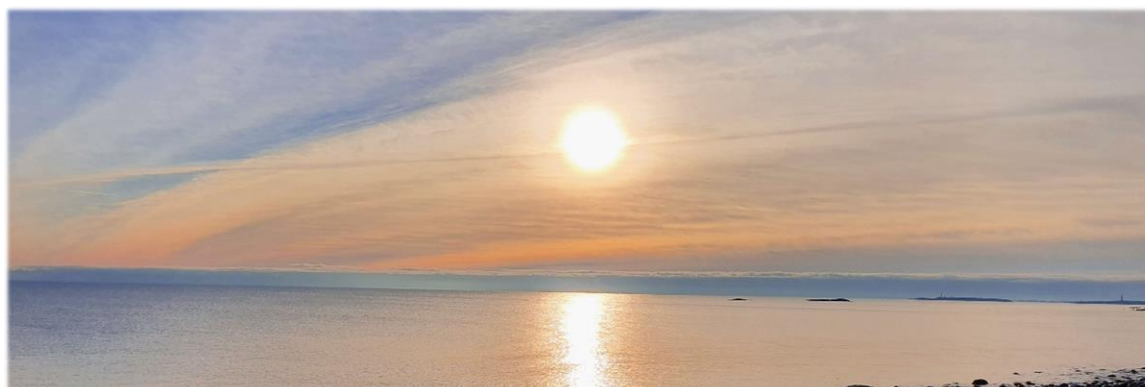
Ombygging kontorlokaler kostnadsføres over leieperioden på 10 år. Årlig kostnad er 45 534 kroner.

Note 21 Kapitalkrav

Pensjonskassen leverer forenklet solvenskapitalkrav til Finanstilsynet hvert halvår. Kapitalkravet er at solvenskapitaldekningen til enhver tid skal være over 100%.

Solvenskapitaldekning	
Samlet tapspotensiale	680 538
Bufferkapital	1 149 680
<i>Overskudd/underskudd bufferkapital</i>	469 142
Bufferkapitalutnyttelse	169 %

Solvenskapitaldekning	
Samlet solvenskapitalkrav	680 538
Ansvarlig kapital	1 149 680
<i>Overskudd/underskudd ansvarlig kapital</i>	469 142
Solvenskapitaldekning	169 %

Note 22 Resultatanalyse

(1000 kr)		31.12.2020
Administrasjonsresultat		2 184
Premie for avkastningsgaranti		5 554
Netto finansinntekter i kollektiv porteføljen	144 318	
- Pliktige rentekostnader	-62 443	
-Avkastning til risikoutjevningfondet	-835	
Renteresultat	<u>81 040</u>	81 040
Risikoresultat		9 335
Teknisk resultat		<u>98 113</u>
Resultat i selskapsporteføljen		23 943
Tilbakeført skatt		-
Skattekostnad		<u>-4 616</u>
Total resultat før disponering		117 440
Disponering:		
Renteresultat overført til premiefond		45 539
Renteresultat overført til premiereserven		-
Risikoresultat overført til tilleggsavsetninger		35 500
Risikoresultat overført til premiefond		4 667
Risikoresultat overført til premiereserven		-
Sum disponering av teknisk resultat		<u>85 706</u>
Overført til risikoutjevningfond		4 669
Overført til annen opptjent egenkapital		27 065
Sum disponering		<u>117 440</u>

Note 23 Solvensmarginkapitalkrav

(mill. kr.)	31.12.2019
Beregnet solvensmarginkrav	125,0
Dekningen av kapitalkravet er som følger:	
Sum innskutt egenkapital (ekskl. risikoutjevningfond)	163,2
Sum opptjent egenkapital (ekskl. risikoutjevningfond)	264,2
50% av tilleggsavsetninger	110,2
50% av risikoutjevningfond	10,9
Solvensmarginkapital	<u>548,5</u>

Solvensmarginkapitalen utgjør 439 % av minstekravet.

Note 24 Skatter

Beregnet betalbar skatt gjelder 0,15 % formueskatt.

Midlertidige forskjeller	2020	2019
Investeringseiendommer	36 307 544	35 552 846
Andre forskjeller	291 354	928 591
Gevinst- og tapskonto	14 994 965	18 743 707
Utsatt skatt 22 %	11 350 650	12 149 531

Til styret i
Arendal kommunale pensjonskasse

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Arendal kommunale pensjonskasse som viser et overskudd på NOK 32 567 884. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2020, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er

Besøks- og postadresse: Teknologiveien 1, 4846 Arendal
Telefon: 37 19 67 00
Bankkonto: 7314 05 00256

Medlem av Revisorgruppen

Foretaksregisteret: 981 497 023 MVA
E-mail: arendal@rg.no
Hjemmeside: www.rg.no

Medlem av UHY International

også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeidet et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift og forslag til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med god bokføringsskikk i Norge.

Arendal, 17. mars 2021
For Agder-Team Revisjon AS

Inge Vidar Frivoll
Statsautorisert revisor

Besøks- og postadresse: Teknologiveien 1, 4846 Arendal
Telefon: 37 19 67 00
Bankkonto: 7314 05 00256

Medlem av Revisorgruppen

Foretaksregisteret: 981 497 023 MVA
E-mail: arendal@rg.no
Hjemmeside: www.rg.no

Medlem av UHY International

AKTUARBERETNING 2020 FOR ARENDAL KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS er ansvarshavende aktuar for Arendal kommunale pensjonskasse. Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar sørger Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. Etter vår vurdering er de forsikringstekniske avsetningene i balansen pr. 31.12.2020 og tilordning av resultat fastsatt i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer). Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Forsikringsteknisk resultat og dets anvendelse fordelte seg slik i 2020:

beløp i tusen kr	Resultat	Resultat anvendt til			
		TA	RUF	PF	Opptjent EK
Risikoresultat	9 335	-	4 668	4 668	-
Renteresultat	81 875	35 500	835	45 540	-
Administrasjonsresultat	2 184	-	-	-	2 184
Rentegarantipremie	5 554	-	-	-	5 554
Til sammen	98 948	35 500	5 503	50 207	7 738

TA = Tilleggsavsetninger, RUF = Risikoutjevningfond, PF = Premiefond, EK = Egenkapital

Gjennomsnittlig beregningsrente for premiereserve er 2,26 %, og gjeldende beregningsrente for premie er 2,0 %. Tilleggsavsetninger utgjør 8,2 % av premiereserve. Solvenskapitaldekningsprosent er 169 med overgangsregler og 169 uten overgangsregler. Alle størrelsene er pr. 31.12.2020.

Merknader:

I forbindelse med endringer i off. tjenestepensjon er det beregnet en nedgang i premiereserve på 192 mill. kr. Beløpet er i sin helhet frigjort til premiefondet, i henhold til brev fra Finanstilsynet av 2. september 2020.

Oslo, 17. mars 2021
 Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS
 Et selskap i Gabler-konsernet

Hans Gunnar Vøien
 Aktuar

ARENDAL KOMMUNALE
PENSJONSKASSE

Teaterplassen 3, Postboks 10, 4801 Arendal
www.akpensjon.no